

ИРЖИ МАРЕК

ИГРАТА

Превод от чешки: Ирина Къосева, 1980

chitanka.info

Щом стъпи на калния път към Щяхлавци, Соухрада (става дума за оня, пилзенския Соухрада, който неотдавна се пенсионира с чин старши полицай от държавната цивилна полиция) усети, че се е заел със задача, която не е по силите му. Отново с въздишка осъзна, че е само частно лице, обикновен пенсионер, и нека не се плашим от думата, дядка, който няма в ръцете си нищо, което да му дава пълномощия за тоя излет. Какво ще си приказваме, съвсем друго е да имаш под ревера значка и в джоба карта, която развързва устата на хората и ги кара да се плашат, въпреки че Соухрада не беше от тия, които внушават страх. Той прекара живота си на доста скучна служба в „Загубени вещи“, най-ниското стъпало, на което може да бъде цивилният полицай, наричан в романите детектив. По-късно той все пак се изкачи нагоре, понякога даваше дежурство на гарата и имаше голям успех, защото изглеждаше голям добряк и крадците, които идваха в Пилзен, изобщо не го подозираха, че е ченге. А пък веднъж, когато детективът Брожик беше болен, взеха Соухрада дори и в групата по убийствата — най-високото стъпало, до което може да стигне човек.

Над есенните нивя вече трептеше мирисът на запалени стъбла. „Някак много рано идва есента — помисли Соухрада. — Изобщо есента идва рано, като гледам себе си. Къде са сега младите ми години, които протанцувах по забавите. Господи боже, чак не ми се вярва, че всичко това е безвъзвратно минало.“

Той вървеше и разглеждаше наоколо. „Да, тука беше разследването тогава, преди повече от две години. Времето лети навсякъде — и в младините, и в работата — и изведнъж идва есента. И Синьото досие, с което човек излиза в пенсия, и няколкото думи в дирекцията, че останалите трябва да ми завиждат, защото по цял ден ще съм свободен, ще се занимавам в градината... Само че аз не обичам градината и ако бабичката не искаше кокошки и нямаше пилета, спокойно щяхме да живеем в блок.“

Той се огледа. „Да, тука беше, вече си спомням, само че тогава дойдохме с кола; е, да, разследване на убийство, винаги е потържествено. А сега вървя самичък и в джоба ми няма нищо — нито заповед, нито уверение; сега тук просто върви един дядка-пенсионер и си мисли... Всъщност аз не мисля за нищо, аз правя това, което ми поръча докторът.“

... Преди време, когато старият Соухрада се върна в къщи и каза, че от днес е в пенсия, жена му се изплаши:

— Татенце, блед си като платно, трябва да си легнеш!

Той се погледна в огледалото, наистина изглеждаше като мъченик.

Соухрадова изтича до съседите за билки и запари чай, който се размириша из цялата къща, после тя сложи мъжа си в леглото, дори го погали по бузата, нещо, което не беше правила от години. И той затвори очи и чувствуваше, че трябва да умре.

Защото утре няма да отиде на работа, да покаже картата си в трамвая, да застане на перона и да следи кой е пристигнал днес и с кого трябва да се внимава... Пък и даже да отиде там, няколко железничари ще го поздравят като стар познат, иначе нищо, съвсем нищо, може по перона да се разкарва, да речем, оня апаш Буриан, на Соухрада трябва да му е все едно. Може Буриан напук да го поздрави и да се ухили, защото в подземния свят веднага ще се разбере, че Соухрада е в пенсия, и могат да го зачеркнат от списъка на тези, които са опасни.

На другия ден той не се залежа, защото му нямаше нищо, беше по-скоро тъжен и печален, отколкото болен.

И после се започна една...

По цели дни в къщи той седеше и мълчеше. Мълчеше упорито, мислеше и не знаеше за какво, привиждаха му се различни лица, например на хора, идвали в „Загубени вещи“. Понякога това бяха смешни случки, представете си само някой да загуби мелничка за кафе! Да я намерят при църквата и хората да я предадат и което е най-чудното, идва човекът, който я е загубил, и пита... В една загубена и после предадена чанта имаше телце на новородено. Само че за тая чанта не дойде никой!

— Ама, моля ти се, защо непрекъснато седиш тука? — казваше жена му и гледаше сърдито, защото не знаеше какво да прави. — Недей да седиш така!

И той не седеше. Стоеше прав и гледаше стената. Мислеше за много хора, които вече си бяха отишли. „И аз след време ще си отида и може би някой ще си спомня за мен. Но кой?“

— Ама какво ми се кумиш тука като истукан. Ще се побъркам с тебе. Той си стои ли, стои! Че излез навън, в градината!

Излезе. Не че искаше да бъде много послушен, просто изобщо нямаше своя воля. Стоеше в градината и отново мислеше за съвсем ненужни неща.

Жена му го завари по средата на градината, в ръцете му — мотиката, а мислите му — кой знае къде. Тя го изпрати обратно в къщи, по-добре да си седи. И всичко непрекъснато се повтаряше. През нощта той не спеше, въртеше се в леглото и въздишаше. Жена му написа тревожно писмо на омъжената дъщеря, че в главата на баща ѝ нещо не е в ред.

На края тя отиде при лекар, при възрастния полицейски лекар Румарехт, защото го познаваше и защото се надяваше, че той ще разбере най-добре какво липсва на мъжа ѝ.

Докторът извика Соухрада в ординацията си и отначало го наруга хубавичко. Това негово качество беше известно в полицията и дори се говореше, че може да наругае и самия президент, ако той благоволи да се лекува при него.

— Е, старче, какво има? Вие си мислите, че светът се крепи на вас, нали? Вие си мислехте, че хората ще престанат да крадат и грабят, защото се пенсионирате? Да, ама не, животът продължава, а вие сте старо магаре. Долу ризата!

Соухрада смъкна ризата си и погледна жално лекаря:

— Аз, господин докторе, не съм болен, само съм такъв един...

— Разглезен, противен, намусен дядка. Защо бабата не ви изхвърли от къщи. Дишайте дълбоко, по дяволите!

Докторът знаеше какво става. Макар че по-често си имаше работа с мъртъвци, отколкото с живи хора, той добре разбра какво се е случило с детектива Соухрада.

— Да си в пенсия е хубаво нещо, да знаете — каза той и написа рецепта. — Ще си купите това и ще го вземате редовно. Не че ще ви помогне, не, защото няма да ви помогне никакъв илач, разбирате ли?

— Разбирам, господин докторе.

Лекарят се засмя кратко и приглади сивата си щръкнала коса:

— Сега ще ви кажа нещо, Соухрада, но само така, частно. Знаете ли какво ще правя аз, като изляза в пенсия? Ще уча! Ще се впусна в тропическите болести... Безсмислица, нали? Тропическите болести сред пилзенските фантета! Обаче като малко момче аз страшно мечтаех да отида в Африка, на островите в Тихия океан, в азиатските

джунгли... Също безсмислица, нали, щом като на края свърших в Пилзен. А вие, Соухрада, не сте ли имали някаква мечта?

Соухрада завъртя глава:

— Не... Само веднъж, но тя не се сбъдна, господин докторе. Аз мечтаех да разследвам големи случаи. Но седях в „Загубени вещи“ и понякога отивах на гарата да хвърля едно око на джебчиите.

— Ами ето! Сега можете да си мислите, че сте в групата по убийствата.

— Аз бях веднъж в нея!

— И имахте ли, както се казва, успех?

— Не, господин докторе. Това беше неразкритото убийство в Щяхлавци, ако си спомняте.

Докторът се замисли за момент.

— Жена, нали? С чук. Два удара в тила. А убиеца...

— Не го намерихме. — Всъщност... какво ти „ние“... След седмица аз напуснах групата, защото Брожик излезе от болница, пък той не обича да му се бъркат в работата. Но и той не откри нищо. Така че всъщност там бях само веднъж — и на всичкото отгоре това беше резил.

Лекарят погледна кратко Соухрада и стана:

— Какъв резил? Неприключен случай! Ако аз бях в пенсия, можеше точно това да захвана. Просто така, от скука. Знам, че вие, Соухрада, няма да хванете убиеца, ами може вече да е умрял, какво ли не става за две години! Ама какво — да не би да става дума за нещо истинско? Става дума за игра... Опитайте!

— Благодаря ви, господин докторе, да сте жив и здрав!

— Не мога да ви пожелаая същото, Соухрада, защото сте здрав като кремък.

Е, а сега той върви към Щяхлавци и е вече при къщата, в която се беше случило всичко. Кой ли живее в нея сега, оная жена нямаше никакви близки... В дворчето се чуваше глас, като погледна през дървената вратичка, Соухрада видя млад мъж, който водеше едно малчуганче с криви, несигурни крачета. „Ами живот! Като бях за последен път тука, беше само смъртта.“

Игра, казва лекарят. Добре тогава играта започва.

Всъщност не е така, всъщност тя започна по-рано, когато той хубаво си припомни целия случай и пак се ядоса на Брожик, че толкова

ненужно е бързал. Или пък основната грешка беше, че Брожик се хвана за далечния племенник на убитата, който на края доказа алибито си?

Неразкритите случаи са неприятни и никой не обича да се хвали с тях. Вярно, тогава Брожик казваше, че с времето всичко ще се избистри, но както виждаме, нищо не се бе избистрило.

— Четеш ли? Хубаво, чети си — казваше Соухрадова, когато в къщи той седеше над протоколите, които като на стар познат му дадоха в полицията.

Ако пушеше или пиеше, тя щеше да одобри това със същия възторг. „Добра жена, по-добра нямаше да намеря. Радва се, че вече не гледам в стената и че през нощта спя.“

Той се ровеше с радост в книгата... „Я виж ти! Тоя рапорт съм го писал аз. Разпит на съседката Отахалова от №34...“

След като го прочете пак, той разбра, че тогава тоя разпит съвсем не е бил завършен. Спомни си, че в документите беше приложил и специална бележка въпросната съседка да бъде разпитана още веднъж... Но, изглежда, Брожик не беше го направил. Или пък не беше научил нищо от нея.

Лесно му е на доктора да каже: „Заеми се със стария случай заради скуката.“ Ако се заемеше с него, Соухрада трябваше пак да разпита тая жена. Ама не е ли смешно — откъде-накъде пенсионер ще разпитва някого?

Той стоеше пред малката къща с номер 34 и се опитваше да вдигне резето на портичката.

Не става дума за разпит, а само за разговор. Защо пък да не може един пенсионер да се спре и да поприказва с жената, която знае нещо за случая отпреди две години? В края на краищата това е игра.

Резето се вдигна и вратичката се отвори. Под навеса изляя куче. Женски глас викна по него и след малко стопанката излезе пред къщата.

— Госпожа Отахалова, ако не се лъжа... Аз идвах при вас тогава, когато стана този случай... От полицията.

Жената леко се намръщи.

— Аз вече не съм в полицията — засмя се малко тъжно Соухрада. — Вече съм в пенсия. Бих искал да си поприказвам с вас просто така.

— Каквото знаех, казах го — отговори рязко жената.

— Знам.

— Те все ме разпитваха за племенника, дето го затвориха и после го пуснаха. Само че аз не знаех много за него. Кой всъщност беше направил това?

— Не знаем, госпожо.

Стояха на дворчето, жената не го покани вътре, защото мислеше, че той ще си отиде бързо.

— Хубава градина! Тая година ще има добра реколта, нали? Ябълките са покрити с цвят.

Стопанката се усмихна:

— Ако е рекъл господ. Ама докато не ти е в хамбара, човек не трябва да се хвали.

Дълго говориха за непостоянството на времето.

Едва тогава тя каза:

— Че какво стоим тук, заповядайте вътре. Вече захладня.

Соухрада прие поканата, защото искаше да поговори надълго с жената. И така научи, че синът ѝ е в казармата на свръхсрочна служба, хубаво място, още повече че днес трудно се намира работа.

— Не ме ли помните? — попита Соухрада, когато успя да вземе думата.

Тя завъртя глава:

— Къде ти, аз бях толкова развълнувана. Да не е дреболия — непрекъснато да те разпитват господата от полицията. Това не е, както да си приказвам с вас! И защо тогава питахте все за племенника?

— Защото често е идвал при нея! Иначе тя е живяла доста самотно.

— Ами! Тука идваха хора!

— Какви хора? Дето идваха по-често ли?

— Не... Не такива. Тя продаваше къщата и идваха купувачи. А един дойде няколко пъти, той — да!

— Само че за това преди две години не казахте нищо.

— Ами да, господине, когато човек е на разпит, не бива да говори каквото му хрумне. Аз не знам нищо за тоя, обаче го виждах тук няколко пъти.

— И скоро преди убийството ли?

— Да. Няколко пъти, винаги надвечер.

— Как изглеждаше?

— Не знам, беше горе-долу това време, вижте как рано се стъмва. И освен това защо ще разглеждам мъжа, който отива при съседката, а? Само знам, че беше железничар. Най-обикновен.

Соухрада с ужас гледаше стопанката. А тя сметна мълчанието му за недоверие:

— Наистина! Идваше винаги в едно и също време.

— Ще го познаете ли сега?

— Едва ли.

Соухрада въздъхна. „Лесно му е на доктора, той може да си проучва тропическите болести и в леглото, ако иска, обаче аз не мога да гоня железничаря, за когото дори не знам как изглежда.“

— Млад човек ли беше?

— Ами! По-скоро обратното... Спомням си само, че палтото му стоеше някак си странно!

— Как „странно“? Като че ли има нещо под него?

— Че какво може да има под палтото? Вие мислите, че той... Света Богородичке, че той е носил под палтото си нещо, с което после я е убил! Не, не изглеждаше така. По-скоро палтото не му стоеше.

— Прегърбен ли беше?

— Не... Само че палтото... А, сетих се, то му беше по-дълго от едната страна. Това ми направи впечатление, напи знаете женските очи!

Соухрада гледаше госпожа Отахалова и кимаше с глава: да, женските очи. С тях винаги има неприятности.

— Ами като идваше толкова късно, горе-долу кога си отиваше?

— А, това не знам, аз не надзъртам по прозорците на хората. Сигурно късно.

— Или пък рано сутрин?

— Едва ли, тогава вече съм на двора, храня кокошките, зайците, щях да го видя. Пък ако е идвал за къщата, защо ще остава до сутринта?

— Естествено. Аз само питам...

Вече стана късно, портичката навън издрънча, кучето пак се разлая, но някак скимтейки приятелски, и в стаята влезе Отахал.

Щом разбра за какво говорят, той махна пренебрежително с ръка:

— Жените все много знаят. Моята сигурно вече може да пише романи за тая история.

И тъй като Соухрада трябваше да тръгва за влака, стопанинът излезе да го изпрати на двора. Там доверително му каза:

— Не искам да говоря за това пред жената, но покойната си падаше по мъжете! Сигурно и с мен щеше да се захване, пък беше доста по-стара!

Соухрада се учуди, но не каза нищо. По пътя към гарата мислеше дали не сбърка, че дойде тука. Не научи нищо особено. Някакви дреболийки...

Но като седеше във влака и слушаше ритъма на колелата, му хрумна: „Сигурно и Брожик е разсъждавал така, като се върна от болницата и пое целия случай, докато аз пак отидох на своята гара. Понякога в живота става дума единствено за дреболии.

Може пък да е важно това, което каза Отахал. Ако си е падала по мъжете, тя сигурно не е крила, че има нари. Това е най-сигурната примамка, щом някоя възрастна жена иска да се омъжи. Ами ако точно това е запленило непознатия железничар?

Да предположим...

Но как искаш ти, нещастнико Соухрада, да намериш железничаря, за когото не знаеш нищо друго, освен че палто то не му е стояло добре?“

И той се мръщеше и се усмихваше според това, как му хрумваха отделните мисли, но в тялото си усещаше някаква странна радост. Най-после имаше цел!

Като се прибра в къщи, си подсвиркваше. Госпожа Соухрадова въздъхна с облекчение. Тя изобщо не предполагаше, че много скоро поведението на нейния мъж ще ѝ лази по нервите. Понякога съпругите са наистина странни.

От този ден Соухрада седеше сам в стаята, отрупан с влакови разписания, които жена му не биваше да пипа, и грижливо преписваше часовете на тръгване и пристигане. Една вечер той съобщи на жена си да се съобрази с това, че му се налага да попътува малко. Няма да бъде лошо, но ще му трябват и пари...

Когато жена му се опита да протестира, той каза:

— Докторът ми го препоръча, какво да се прави.

И не каза къде ще отиде. Всъщност той и не знаеше.

Знаеше само едно: няколко пъти привечер на мястото на убийството в Щяхлавци се е появявал непознат железничар. Общината Щяхлавци е първата спирка по линията Незвйестице — Рокицани, по която се движат само пътнически влакове. Трябваше от тях да се подберат само тези, с които от Рокицани може да се стигне привечер до Щяхлавци.

Само че може да се дойде и от другаде. Например от Пилзен, наистина близо е, но с прекачване в Незвйестице. Значи, трябва да се намери влак, който тръгва от Пилзен след четири часа (тогава свършва работното време на обикновения железничар) и има връзка в Незвйестице.

И освен това има трети вариант: линията Пилзен — Непомук — Хораждьовице и още нататък през Будейовице чак до Веленице.

Железничарят пътува безплатно и за него разстоянието няма значение, дори е по-добре, ако местопрестъплението е по-далеч от жилището му. Само че тая линия не е кой знае колко дълга: оня човек не е могъл да тръгне преди четири часа, значи, не е бил по-далеч от Хораждьовице.

Соухрада си нарисува карта на линията, написа имената на гарите, съобрази всичко с разписанието и начерта голям кръг със стария пергел. Вътре влизаха всички влакове и всички места, които можеха да участвуват в играта. За всеки случай той взе пред вид и редовните товарни влакове. После потри ръце: някъде в тоя кръг трябва да бъде непознатият железничар.

А може и да не е... Защото животът е по-сложен от всички изчисления.

„Е, все отнякъде трябва да почна, значи, ще предположа, че всичко, което знам досега, е вярно. Пък и тоя човек не е идвал отдалече. И аз не вземам пред вид, че е бил свободен само следобед, все пак е бил тукашен, защото иначе как щеше да научи за самотната жена и къщата в Щяхлавци?“

И Соухрада се впусна в своите дълги и безрезултатни пътувания, които докарваха жена му до тих ужас. Той сам не знаеше дали тоя кръг е истински или лъжлив, но категорично беше много важен. Не само защото трябваше да слиза на всяка гара и на всяка да приказва с железничарите и да губи време. Необходимо беше да слезе на всяка поне два пъти, ами ако днес търсеният човек е извън гарата?

Пенсионерът не може да попита началника на гарата с колко хора разполага и колко от тях са на работа, пенсионерът не може нищо друго, освен да се мотае без работа, да си бърбе с тоя и оня и да се преструва, че търси нещо. Например бракувани траверси за подпалки. След време Соухрада си намери различни предлози, за да може да скита по малките гарички и да разговаря с хората.

Времето течеше. Ако и в криминалната разследваха така, сигурно щяха да ги смърят, че се разтакават. Соухрада обаче имаше голямо предимство, че не беше подчинен на дирекцията и му беше все едно как минава времето. Щом стигна границите на кръга, който си беше начертал, и не намери нищо, той започна отново от центъра.

Дойде зимата. Соухрада трябваше да седи в къщи, да си лекува ревматизма и да гледа как зад прозореца вали сняг. От скука той пак разгледа всички връзки.

И като дойде пролетта — а него го интересуваше именно хладната пролет, когато човек все още е принуден да носи палто, — той пак тръгна по своята линия. Госпожа Соухрадова беше убедена, че той е откачил.

Един ден Соухрада беше на спирка Мирошов — община на линията за Рокицани — и вече се канеше да се връща, когато изведнъж забеляза зад гарата възрастен железничар, който грижливо чистеше пътеката покрай линията. Той не бързаше, движенията му бяха бавни, като при хора, свикнали да работят през целия ден, които обичат да вършат работата си, както трябва. Най-после човекът се изравни със Соухрада и се върна няколко крачки за количката, в която слагаше изскубаната трева. Отдясно палтото му беше малко по-дълго; той ходеше малко попрегърбен, като че на рамото си носеше някаква тежест.

Сърцето на Соухрада заби учестено. „За бога, значи, бях прав! Аз бях прав! Аз, дето работех в «Загубени вещи»... Аз, дето гонех джебчиите на гарата...” Чак му прилоша от радост и удивление пред собствения му ум.

Железничарят не го забелязваше, защото беше гърбом към него. После, когато буташе пълната с трева количка, той погледна малко учудено непознатия, като че се удивляваше какво прави тук цивилен човек. На купчината боклук той изсипа количката и докато грижливо изравняваше всичко с греблото, Соухрада каза:

— Това ще свърши работа в градината.

Железничарят го погледна, но не каза нищо.

— Казвам, че това ще свърши работа в градината — изкрещя Соухрада.

Мъжът се обърна сърдито:

— Чух...

Така го каза, че стана ясно: няма да продължаваме разговора. Той взе количката и тръгна назад.

Соухрада стоеше и гледаше след него. По пътя мъжът се обърна и видя, че той човек го гледа. Не показва, че това го засяга, но вече не се бавеше и докато работеше, още няколко пъти внимателно се огледа.

Соухрада видя съвсем ясно: наистина палтото на този човек е по-дълго от едната страна. „И много добре знае, че стоя тук, и явно това не му харесва.“

Най-после железничарят се изравни с него и извика:

— Забранено е да се стои на линията!

Соухрада сви рамене и се върна на перона. Обаче продължи да гледа как мъжът идва към него. А той се преструваше на равнодушен, но под наведеното му чело проблясваха недоверчиви погледи.

Соухрада се върна в къщи с добро настроение:

— Е, майче, свърши се с кръстосването! Сега ще пътувам само до Мирошов.

— И защо?

— Заради един железничар.

— Само да не е в пола — каза жена му и Соухрада силно се разсмя. Щом жената още ревнува, не е толкова зле, па макар и в пенсия!

В кръчмата пред мирошовската гара Соухрада научи как се казва и къде живее оня железничар. Научи също, че Йозеф Соукуп е в железниците вече повече от двайсет години, че е скромен, тих човек, малко навъсен, че отдавна е вдовец и има малка къщичка на края на селото.

— Чувах, че е ходил да купува някаква къща — каза Соухрада.

— Изключено — отрече младият железничар.

— Значи, е ходил при някаква жена — засмя се Соухрада.

— Няма нищо чудно, жените ще приемат — нали е за пенсия. Но той е самотник.

Соухрада изпи бирата си и изчезна. Зад гарата железничарят Соукуп грижливо събираше падналите листа от градината на началника на гарата. Соухрада застана до оградата и го загледа.

От време на време мъжът се обръщаше към него. И като че ръцете му трепереха.

На другия ден Соухрада дойде пак...

Железничарят Соукуп буташе количка към влака, за да натовари пощата. После я закара в сградата. Соухрада застана до стъклената врата и надникна вътре. Мъжът подреждаше пратките на полиците и като видя лицето, което напоследък толкова често се мяркаше пред него, прекъсна работата си, като че нямаше сили. После изведнъж се обърна към вратата и рязко я отвори:

— Какво искате от мене?

— Нищо — усмихна се Соухрада. — Та ние с вас сме познати.

— Не си спомням — измърмори мъжът и се върна обратно.

— От Щяхлавци — каза Соухрада и пъкна обувката си във вратата, за да не може железничарят да я затвори. — Вие ходехте там преди три години, през есента, винаги привечер.

— Не... Не е вярно! — избоботи мъжът, като гледаше към земята.

— Вярно е. При Мария Доубкова.

Мъжът примигна.

„Ако нямаше хора на перона, щеше да се хвърли върху мене — помисли си Соухрада и отстъпи назад.“

Железничарят затръшна вратата.

Соухрада се усмихна и се върна в къщи със следващия влак.

„Всъщност вече знам достатъчно и мога да отида в криминалната полиция. Йозеф Соукуп, местожителство и работа в Мирошов, твърди, че не е ходил в Щяхлавци, но свидетелката Отахалова го познава...“

Соухрада завъртя глава. Не, не е толкова просто. Сигурно е само едно, че открих нова фигура в целия този стар случай. Може съветникът да ме похвали за това, как съм го открил. А после? Ами ако Отахалова не го познае? Не, рано е още за криминалната... Необходимо е още следене. Иначе Брожик ще каже: „Драги Соухрада, сигурно си разбрал, че да се хване убиец не е шега работа.“

Не е. Но това е игра — и тя трябва да продължи.

Като си купуваше билет до Мирошов и обратно, девойката на касата му каза:

— Трябва да е хубаво там, щом пътувате всеки ден.

— Много е хубаво — усмихна се Соухрада. — Ако бях по-млад, щях да ви поканя с мен.

Този ден железничарят Соукуп влезе в канцеларията и изобщо не излезе оттам. Най-после, когато реши да се покаже навън, усети чужди очи и се вмъкна обратно.

Един ден колетите получаваше някакъв млад помощник. Йозеф Соукуп не беше на гарата, имаше свободен ден.

— Сигурно е някъде из гората — каза момчето.

За да уплътни времето си, Соухрада отиде в Мирошов при къщата на Соукуп. Там го чакаше изненада: къщата беше в образец ред, оградата — прясно боядисана, на дворчето — два зайчарника и купчина акуратно подредени дърва. „Тоя човек е педант и има много време за всичко. И дървата е подредил, както трябва — отдолу два реда брезови, защото влагата не ям пречи, после смърч и най-отгоре бор.“ Той натисна дръжката. Заключено. Не му оставаше нищо друго, освен да обиколи къщата и да се върне. Ядоса се, защото всеки ден беше скъп. Ядоса се, защото не знаеше, че Соукуп не е в гората. Той си беше в къщи и видя неканения гост да обикаля около къщата. Видя го отгоре, от тавана, през една цепнатина в стряхата. Видя го как хваща дръжката.

На другия ден, когато влакът на Соухрада пристигна в Мирошов, в глухата линия бе бутната една дрезина. Щом влакът излезе от гарата и линията се освободи, дрезината замина. На нея седеше Йозеф Соукуп. Соухрада видя как този човек го погледна със скрита насмешка. Избягах ти... И пак ще ти избягам...

Игра ли? Не, това вече беше скрит двубой, чийто край Соухрада не виждаше засега.

Не му оставаше нищо друго, освен да се върне с празни ръце. Или може би пак да отиде към къщата на Соукуп и да поговори със съседите. Винаги може да се научи нещо полезно.

„Утре пак ще дойда, Йозеф Соукуп. И вдругиден. Всеки ден... Докато не кажеш: «Добре, ще ви разправа как си беше...» Тогава моята игра ще приключи.“

Само че засега краят изобщо не се виждаше, още по-малко — добрият край. Щом нещо не върви, най-добре е да го зарежеш... „Днес имам лош ден“ — мърмореше недоволно Соухрада, защото за негово учудване разговорът със съседите не донесе нищо ново. Те повтаряха познати вече неща, а когато говореше с хората от другата къща, Соухрада установи, че са някак си предпазливи. Сигурно го бяха видели у съседите. Той усети, че номерът с купуването на Соукуповата къща няма да мине. Тогава направи съкрушена физиономия и каза тихо, като че се страхуваше да не го чуят:

— Добре, тогава ще ви кажа за какво съм тук. Тоя господин Соукуп се интересува от една моя близка и затова искам да видя що за човек е. Разбирате ли?

Разбраха, как не, дори се зарадваха, защото Соукуп е голям самотник, но порядъчен човек и в края на краищата скоро ще се пенсионира...

На Соухрада не му оставаше нищо друго, освен да се сбогува с тях, и да ги помоли да запазят разговора в тайна. Но много добре знаеше, че още щом си тръгне, и те ще изтичат с новината при съседите.

Той крачеше бавно покрай дома на Соукуп. И изведнъж се спря. Какво е това? Дворът — чисто пометен, както винаги, но дървата... Да, акуратно подредените дърва бяха на своето място, само че в друг порядък. Най-отдолу имаше само един ред бели брезови дървета, над тях бяха смърчовите, а липсващите брези бяха чак на третия ред! Виж ти! Защо този добър мълчалив човек е пренареждал купчината дърва, и то през нощта, така че не е виждал добре къде какво слага!

Когато Соухрада се върна на гарата, дрезината пак беше в глуха линия. Той обиколи гарата, търсейки своя човек. Заваля ситен пролетен дъжд. В този момент железничарят се появи, отиваше да се скрие на перона, където стоеше Соухрада. Двамата се погледнаха.

— Направили сте грешка — каза тихо Соухрада. — Голяма грешка. Още имате време да си признаете.

Железничарят помръдна устни, те бяха напукани до кръв като след треска. Той завъртя глава, но от гърлото му не излезе нито звук. Като че се задушаваше.

— Аз разследвах убийството преди три години. Приключих сега. Все още имате време.

Мъжът вдигна ръце, като че се отбраняваше. В гарата влизаше влак. Соухрада бързо отиде към линията. Беше крайно време. Не за влака, нямаше да го изпусне, но оня щеше да го убие.

Когато на другия ден сутринта пред дома на Йозеф Соукуп спря колата на пилзенската криминална полиция, съседката от отсрещния двор каза, че Соукуп не е в къщи. Но те знаеха, че днес не е бил на работа и че трябва да си е в къщи.

Разбиха портичката и влязоха вътре. Соухрада спря до акуратно подредената купчина дърва. И в този момент чу как Брожник, който надничаше през прозореца, извика:

— Вътре е... Виси от тавана.

И погледна Соухрада с нескривано удивление.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.